

Opintojen suunnittelu ja henkilökohtainen opintosuunnitelma HOPS

Yliopistossa opiskelun tavoitteena on antaa opiskelijalle valmiudet tieteelliseen ajatteluun ja tieteellisiin työskentelytapoihin, valmiudet tutkimustiedon ja -menetelmien soveltamiseen sekä valmiudet toimia työelämässä oman alansa asiantuntijana ja kehittäjänä. Muita yliopisto-opetukseen ja -oppimiseen liitettyjä taitoja ovat kriittinen ajattelu, tiedon hankinta, hallinta ja arviointi, analyysien ja synteisien tekeminen, uuden tiedon tuottaminen, ryhmätyötaidot sekä valmiudet kansainvälistymiseen. Yliopisto-opiskelijalta vaadittavia taitoja ovat mm. kyky loogiseen ajatteluun, järjestelmällisen tiedonhankinnan taidot ja valmius uusien tietokokonaisuuksien tuottamiseen ja esittämiseen. Kaikkia näitä asioita sisältyy tutkintojen opetussuunnitelmiin.

Yliopisto-opiskeluun liittyy myös akateeminen vastuu, joten muista ottaa vastuu omasta oppimisestasi ja sen laadullisuudesta, arvioi omaa oppimistasi, keskustele ja kommunikoi, ajattele kriittisesti, arvioi ja sovelle. Lisäksi tietoa löytyy verkosta, esimerkiksi yliopiston Opi oppimaan -sivustolta <http://www.uva.fi/fi/for/student/studying/planning/learning/>.

Yliopisto, tiedekunta sekä ylioppilaskunta järjestävät uusille opiskelijoille orientaatiopäiviä, joihin opiskelijoiden edellytetään osallistuvan aktiivisesti. Päivien tarkoituksena on taata opintojen sujuva käynnistyminen sekä integroituminen omaan tiedekuntaan ja opiskelijayhteisöön. Tällöin tutustutaan omaan tieteenalaan, opetus- ja opiskelukäytäntöihin, yliopisto-opiskeluun sekä opiskeluympäristöön. Lisätietoja <http://www.uva.fi/fi/for/student/studying/new/start/>.

OPINTOJEN SUUNNITTELU

Opintojen suunnittelu on olennainen osa opiskelua. Suunnittelu alkaa jo silloin, kun opiskelija saa tiedon opiskelupaikasta. Konkreettisemmin opinnot ja opiskelua koskevat suunnitelmat hahmottuvat ensimmäisten opiskeluviikkojen aikana ja suunnittelu jatkuu koko opiskeluajan. Opintojen suunnittelun tueksi on erilaisia työkaluja ja henkilökunnan apua. Opiskelija vastaa kuitenkin itse siitä, millaiseksi opiskelijan opintopolku muodostuu, miten opinnot etenevät ja että vaaditut opinnot tulevat suoritetuiksi. Opintojen suunnittelusta on kerrottu enemmän verkossa <http://www.uva.fi/fi/for/student/studying/planning/>.

Henkilökohtainen opintosuunnitelma HOPS on opintojen suunnittelun väline, jonka tavoitteena on auttaa opiskelijaa hahmottamaan opintojen kokonaisuus sisällöllisesti, aikataulullisesti ja suoritustavoiltaan. HOPSilla jäsennetään opintoja ja tehdään opintoihin liittyviä valintoja näkyviksi. HOPS auttaa tekemään tarkoituksenmukaisempia valintoja ja välttämään opintojen päällekkäisyyksiä. HOPSista on kerrottu enemmän verkossa <http://www.uva.fi/fi/for/student/studying/planning/psp/> ja <http://www.uva.fi/fi/for/student/studying/planning/psp/advice/>.

HOPSin laadinta on pakollinen osa opintoja. Uudet opiskelijat laativat henkilökohtaisen opintosuunnitelman opintojen alkupuolella. Teknillisessä tiedekunnassa HOPS laaditaan osana orientoivia opintoja:

- kauppatieteiden kandidaatin tutkintoa suorittavat laativat sen osana Johdatus yliopisto-opiskeluun ja henkilökohtainen opintosuunnitelma -opintojaksoa (palautus toisen opintovuoden alussa),
- tekniikan kandidaatin tutkintoa suorittavat opiskelijat laativat HOPSin osana Johdatus tekniikan opintoihin -opintojaksoa (palautus toisen opintovuoden alussa) sekä
- kauppatieteiden maisterin ja diplomi-insinöörin tutkintoa suorittavat opiskelijat laativat HOPSin osana Henkilökohtainen opintosuunnitelma HOPS -opintojaksoa (palautus ensimmäisen opintovuoden syksyllä syys-lokakuussa, tarkempi ajankohta opintojaksokuvauksessa).

HOPSiin kuuluu myös henkilökohtaisia keskusteluja oppiaineiden HOPS-henkilöiden kanssa. Teknillisessä tiedekunnassa on käytössä excel-pohjaiset lomakkeet verkkosivuilla.

HOPS laaditaan ohjelman/pääaineen/suunnan opetussuunnitelman pohjalta ja sen rinnalle yksilöllistämään omaa opiskeluprosessia ja omia tavoitteita. HOPSia tehdessä on kuitenkin aina otettava huomioon ohjelman/pääaineen/suunnan opetussuunnitelma ja tiedekunnan tutkintoja koskevat määräykset ja ohjeet.

HOPSin laatiminen, opintojen suorittaminen ja valintojen tekeminen ovat opiskelijan vastuulla, mutta suunnitteluun saa tukea koko opintojen ajan opettajilta ja koulutusohjelmavastaavilta (opintojen sisällölliset kysymykset) sekä Opiskelun ja opetuksen palveluista (tutkinnon rakenne), lisätietoja <http://www.uva.fi/fi/for/student/studying/planning/psp/>.

Opintoaikojen rajaaminen vaikuttaa oleellisesti opintojen suunnitteluun, joten tutustu huolellisesti opiske-luoikeutesi keston. Lisätietoja opintoaikojen rajaamisesta; tutkinnon suorittamisen tavoiteajoista, tutkinnon suorittamisaikaan laskettavasta ajasta sekä lisäajan hakemisesta ja myöntämisen perusteista on verkossa <http://www.uva.fi/fi/for/student/studying/time/>. Yliopisto-opiskelua ohjaavat opintoja ja opiskelua koskeva lainsäädäntö, säännökset, ohjeet ja suositukset on koottu verkkoon <http://www.uva.fi/fi/for/student/studying/rights/>.

Sivuaineopinnot

Sivuaineet ovat tärkeä osa opintoja ja niiden valintaan on useita näkökulmia. Valinnat voi tehdä oman kiinnostukseen, oppiaineen suositusten, tulevan ammatin tai työelämän yleisten odotusten mukaisesti. Valinnat voi tehdä myös niin, että ne tukevat luontevasti pääainetta tai tutkielman laatimista. Oleellista on, että tutkinnosta muodostuu mielekäs ja mielenkiintoinen kokonaisuus, joka tukee työelämään sijoittumista.

Voit valita sivuaineen teknillisen tiedekunnan sivuaineista tai muista tiedekunnista. Yliopistolla on lisäksi tiedekuntien rajat ylittäviä opintokokonaisuuksia, jotka sopivat myös sivuaineiksi. Sivuaineita voi suorittaa myös toisissa yliopistoissa, kesäyliopistoissa, avoimissa yliopistoissa ja ulkomaisissa yliopistoissa. Huom. Joissakin ohjelmissa voi olla rajoituksia sivuaineen valitsemiseen.

Sivuainetarjonta

- Teknillisen tiedekunnan tarjoamat sivuaineet: kts. tämän oppaan kohta sivuaineista
- Kaikki Vaasan yliopiston tarjoamat sivuaineet löytyvät verkosta <http://www.uva.fi/fi/for/student/studies/minor/> ja opinto-oppaista <http://www.uva.fi/fi/for/student/materials/handbooks/>
- Muun sivuainetarjonnan yleiset ohjeet ovat verkossa <http://www.uva.fi/fi/for/student/studies/minor/other/> ja lisätietoja tämän oppaan kohdassa Opintojen suorittaminen muualla.

Työelämävalmiudet

Miten työelämäyhteys näkyy Vaasan yliopistossa, mitä erilaisia työelämän kannalta olennaisia tietoja, taitoja sekä valmiuksia on tarjolla opintojen sekä opiskeluaikaisen elämän aikana? Tarjontaa on paljon ja on yksilöstä itsestään kiinni miten hyvin näitä erilaisia mahdollisuuksia hyödyntää.

Työelämävalmiuksia kehitty mainiosti jo opinnoissa; oppinnytöissä, opetus- ja opiskelumetodeissa esim.: oman alan teoreettinen osaaminen, analyttisen ja systemaattisen ajattelun taidot, tiedonhankintataidot, ongelmanratkaisukyky, ryhmätyö- ym. sosiaaliset taidot, tieto- ja viestintätekniikan taidot, suomen, ruotsin ja englannin sekä mahdollisesti muiden kielten taidot, projektinhallintataidot sekä organisointi- ja koordinointi- taidot.

Lisäksi omia työelämävalmiuksiaan voi kehittää harjoittelun, kansainvälisyyden, ainejärjestötoiminnan, erilais-ten projektien (mm. tutkimus, selvitys, seminaari, lopputyö), itsetuntemuksen, harrastusten, omien työkoke- muksien sekä esiintymistilanteiden harjoittelun kautta. Tarjolla on myös eri tahojen järjestämiä työelämään liittyviä tapahtumia, ulkopuolisten organisaatioiden asiantuntijaluentoja, yritysvierailuja sekä koulutuksia. Tietoa on myös tarjolla: mm. valmistuneiden sijoittumisesta, työllistymisestä, työnimikkeistä, uran alkuvai- heesta, palkkatasosta sekä omakohtaisia uratarinoita.

OPETUSSUUNNITELMAT SEKÄ OPETUS- JA TENTTIAIKATAULUT

Opetussuunnitelmissa esitetään tutkintojen rakenteet ja sisällöt sekä muut tutkintoja koskevat keskeiset lukuvuosittaiset asiat. Opetussuunnitelmat esitellään *opinto-oppaissa*. Opetussuunnitelman opinnot ja niihin kuuluva opetus suunnitellaan ja järjestetään opintojaksoina. Opintojaksokuvauksissa esitellään opintojakson keskeiset tiedot, mm. nimi, laajuus, osaamistavoitteet, sisältö, toteutus- ja suoritustavat sekä vastuutahot. Eri oppiaineiden opinnot muodostuvat *perus-, aine- ja syventävistä opinnoista*. Opetussuunnitelmiin kuuluvat opintojaksot ovat *pakollisia, valinnaisia tai vapaasti valittavia*. Opintojaksot, joita ei järjestetä ko. lukuvuon- na, ilmenevät opintojaksokuvauksesta ja/tai opetusaikataulujen yhteydestä.

Opintojen *ajallinen järjestys* määräytyy oppiaineiden sisäisestä rakenteesta. Perusopintojen kautta edetään aineopintoihin, joissa perehdytään alan keskeiseen käsitteistöön, teoreettiseen ja metodologiseen sisältöön sekä tärkeimpiin tutkimustuloksiin. Aineopintojen jälkeen suoritettavat syventävät opinnot vaativat jo itsenäistä, tutkimusluonteista työskentelyä, ja olennainen osa syventäviä opintoja on oman pro gradu-tutkielman tai diplomityön laatiminen. Ajallisen järjestyksen voit katsoa opintojesi suoritusjärjestyksestä tai jokaisessa opintojakosokuvauksessa olevista edeltävistä opinnoista.

Eri vuosien opetussuunnitelmien soveltamisessa noudatetaan seuraavia periaatteita:

- Opiskelija voi valita tutkinnon suorittamisen aloittamislukuvuoden tai jonkun sen jälkeisen lukuvuoden opetussuunnitelman rakenteen mukaisesti. Opintojaksot järjestetään ja suoritetaan pääsääntöisesti uusimman opetussuunnitelman mukaisesti (ellei toisin ole ilmoitettu). Vanhojen ja uusien opetussuunnitelmien yhteensovittamisesta saat lisätietoa opintoneuvonnasta. LPM-listasta.
- Ennen 1.8.2005 aloittaneet opiskelijat suorittavat opinnot lukuvuoden 2005–2006 tai jonkun sen jälkeisen opetussuunnitelman mukaisesti
- Koulutus uudistusten yhteydessä voidaan antaa erillisiä ohjeita eri opetussuunnitelmien soveltamisesta

Tutkintojen ja opintojen laajuutta mitataan *opintopisteillä (op)* ja opinnot mitoitetaan niiden edellyttämän työmäärän mukaan niin, että yhden lukuvuoden opintojen suorittamiseen vaadittava 1600 tunnin työpanos vastaa 60 opintopistettä. Opintojaksojen pisteytyksessä käytetään pääosin kokonaislukuja. Opiskelijan työmäärä, jonka opiskelija tekee oppimistavoitteiden saavuttamiseksi, sisältää sekä kontaktiopetuksen että opiskelijan itsenäisen työskentelyn. Itsenäinen työskentely sisältää mm. kirjallisuuden ja muistiinpanojen lukemisen, erilaisten tuotosten tekemisen, kontaktiopetukseen valmistautumisen, kertaamisen, tehtävien/harjoitusten tekemisen sekä muun omaehtoisen opintojakson asioiden ymmärtämiseen tähtäävän työskentelyn, vuorovaikutuksen ja lisätietojen hankkimisen.

Opetussuunnitelmien perusteella järjestettävä opetus ja opintojen suorittaminen ilmoitetaan opiskelijoille opetus- ja tenttiaikatauluina. Opetusaikataulut, tenttiaikataulut ja molempien muutokset julkaistaan yliopiston lukujärjestys- ja opetusaikataulujärjestelmässä Lukkarissa (<https://asio.uvas.fi>). Opetusaikataulut julkaistaan pääsääntöisesti lukukautta edeltävänä kesänä (joitakin opetusaikatauluja voi tulla myös lukukauden aikana). Julkaistujen opetusaikataulujen pohjalta opiskelija voi suunnitella oman opinto-ohjelmansa/lukujärjestyksen.

Opintojaksojen koodit ovat yleensä 8-merkkisiä tunnuksia, joissa kirjaimet ilmaisevat, mistä oppiaineesta/ohjelmasta on kysymys. Numerot ilmaisevat opintojakson tason ja sen yksittäisen numeroinnin: Ensimmäinen numero kertoo yleensä opintojakson tason (1=perusopinto, 2=aineopinto, 3=syventävä opinto, 4=jatko-opinto) ja teknillisessä tiedekunnassa viimeinen numero kertoo, onko kyseessä kokonaissuoritus vai osa-suoritus (0=kokonaissuoritus, 1–9=osasuoritus). Opintojaksokuvauksessa voi olla vain opintojakson kokonaissuorituksen koodi, mutta opintorekisteriin opintojakso voidaan merkitä myös osasuorituksina.

Opintojaksojen, jotka kirjataan opiskelijan opintorekisteriin osasuorituksina (esim. tentti, harjoitustyö, harjoitukset, laboratoriotyöt tms.) opintopisteet jaetaan siten, että osasuorituksista merkitään opintorekisteriin sen laajuus opintopisteinä. Kurssi voidaan merkitä opintorekisteriin kokonaissuorituksena (esim. AUTO3550 5 op) tai opintopisteitettyinä osasuorituksina (esim. AUTO3551 tentti 2 op, AUTO3552 harjoitustyö 2 op, AUTO3553 laboratoriotyöt 1 op). Jos opiskelijalle on merkitty aikaisemmin kaikki opintojakson opintopisteet yhdelle osasuoritukselle (esim. tentti 5 op), merkitään tai korjataan muut osasuoritukset 0 op:n laajuisiksi, koska opintojaksosta ei voi saada enimmäismäärää enempää opintopisteitä. Opintojakso on suoritettu vasta kun kaikki osasuoritukset on suoritettu.

Lukuvuosi ja opetusperiodit

Virallinen lukuvuosi alkaa 1. elokuuta ja päättyy 31. heinäkuuta. Opetusta järjestetään syyslukukaudella 29.8.-21.12.2016 ja kevätlukukaudella 9.1.-26.5.2017. Vaasan yliopistossa lukuvuosi jaksetaan viiteen opetusperiodiin. Periodit alkavat ja päättyvät kaikissa tiedekunnissa samaan aikaan. Tarkemmat tiedot periodeista ovat vuosittain yliopiston verkkosivulla http://www.uva.fi/fi/for/student/studying/academic_year/.

Lukuvuosi-ilmoittautuminen

Tutkinto-opiskelijoiden on lukuvuosittain ilmoitettava yliopistoon joko läsnäoleviksi tai poissaoleviksi, lisätietoja http://www.uva.fi/fi/for/student/studying/academic_year/registration/.